SPLOŠNI DEL

1.C	NASLOVNA STRAN NAČRTA
2.C	IZJAVA PROJEKTANTA NAČRTA IN POOBLAŠČENEGA STROKOVNJAKA V PZI
3.	SPLOŠNI OPIS GRADNJE IN NJENIH ZNAČILNOSTI
4.	TEHNIČNO POROČILO -SKLOP A
	4.1. SKLOP A – TEHNIČNO POROČILO ZA DELA POPOLAVNE SANACIJE
	4.2 SKLOP A – TEHNIČNI PRIKAZI ZA DELA POPOLAVNE SANACIJE

3. SPLOŠNI OPIS GRADNJE IN NJENIH ZNAČILNOSTI

3.1 OPIS LOKACIJE Z URBANISTIČNIMI PODATKI

PODATKI O ZEMLJIŠKIH PARCELAH:

Katastrska občina:	**882, Ravne na Koroškem**
Številka parcele:	**110/7, 110/4, 114/3, 114/4, 113/1, 113/2, 115/4**

VRSTA GRADNJE OZIROMA DRUGIH DEL IN VRSTA OBJEKTA:
REKONSTRUKCIJA

PROSTORSKI AKTI, KI VELJAJO NA OBMOČJU ZEMLJIŠKE PARCELE:
Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Ravne na Koroškem

(Uradno glasilo slovenskih občin št. 7/13, 20/19, 29/20, 2/21, 8/21 in 9/23).

https://www.lex-localis.info/kataloginformacij/VsebinaDokumenta.aspx?SectionID=050391ef-5e47-4290-87cf-331829ad5377

OZNAKA ENOTE UREJANJA PROSTORA**:**
RA 35

PODATKI O NAMENSKI RABI PROSTORA
CU – Osrednja območja centralnih dejavnosti
11302 STANOVANJSKE STAVBE ZA DRUGE POSEBNE DRUŽBENE SKUPINE

PODATKI O OBMOČJIH VAROVANJ IN OMEJITEV:
Gospodarska javna infrastruktura – obstoječa:

Varovalni pas vodovoda:	3m (levo in desno od osi skrajnega voda)
Varovalni pas kanalizacija:	3m (levo in desno od osi skrajnega voda)
Varovalni pas javne poti: 850431:	6m (merjeno od zunanjega roba cestišča)

Ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine, okolja in naravnih dobrin ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami:

Območje varstva kulturne dediščine:	EDŠ-7644
Območje varstva pred plazljivostjo:	PL - 4 kategorije - velika stopnja verjetnosti

Zdravje:

Varstvo pred hrupom:	III. stopnja
Varstvo pred elektromag. Sevanjem:	I. stopnja

3.2 SPLOŠNI OPIS ARHITEKTURNE ZASNOVE IN UREDITVE ODPRTIH POVRŠIN

Območje obdelave obsega zunanjo ureditev ob dvorcu Javornik, ki se nahaja v naselju Javornik, v občini Ravne na Koroškem in je evidentiran kot kulturni spomenik 7644, ZVKDS OE Maribor s svojim vplivnim območjem. Umestitev ob dvorcu Javornik na območju Javornika izhaja iz prostorskih, funkcionalnih in lastniških danosti ter omogoča optimalen razvoj območja v javno korist. Predlagana rešitev je zasnovana kot enotna izvedbena celota, ki celostno dopolnjuje obstoječo infrastrukturo in prostorsko ureditev

ter prispeva k urejeni in trajnostno naravnani zunanji podobi prostora. Krajinsko - arhitekturna zasnova sledi historičnim okvirjem zunanje ureditve ob dvorcu ter programu doma starostnikov. Namen ureditve je povečanje odpornosti območja proti erozijam in poplavam ter izboljšanje funkcionalnosti prostora in urediti dostope.

Ureditev bo obsegala dela za izvedbo celovite ureditve okolice dvorca Javornik, ki vključujejo modeliranje terena, odvajanje površinskih voda, dreniranje, stabilizacijo zemljin, urejanje poti in izgradnjo varovalnih ograj, gradnjo podpornih konstrukcij in zidov ter zasaditev vegetacije.

Koroški dom starostnikov, kot upravljalec nepremičnine v lasti države, namerava na zemljiščih s parcelnimi številkami 110/4, 110/7, 113/1, 113/2, 114/3, 114/4 in 115/4 v katastrski občini 882 Ravne, na podlagi 76. člena Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (ZORZFS), izvesti celovito-ureditev obravnavanega območja.

Načrtovana ureditev bo obsegala:

- Pripravljalna dela: odstranitev neustreznih površin in izvedba geodetskih ter geotehničnih raziskav.
- Zemeljska dela: prestavitev zemeljskih mas in stabilizacija tal za preprečevanje erozije.
- Protipoplavna ureditev: vzpostavitev sistema drenaže in zbiralnikov za meteorne vode.
- Komunalni vodi: preverba poteka obstoječih komunalnih vodov in prilagoditev novi krajinski zasnovi obravnavanega območja.
- Statična sanacija in obnova obstoječih podpornih zidov: pregled obstoječih podpornih zidov in priprava načrta gradbenih konstrukcij, ki predvidevajo statično stabilizacijo in sanacijo podpornih zidov višine do in nad 2m ter predlog za prenovo (v okviru vzdrževalnih del) obstoječih podpornih zidov na zahodnem pročelju dvorca, ki so bili poškodovani med ujmo.
- Nivelacija zemljišča: projektna obdelava in tehnični prikaz nivelacije zemljišča, ki je skladna s historično veduto na dvorec iz mestnega središča ter povzema oblikovanje platoja, na katerem se je formiral širši kompleks ob dvorcu.
- Ureditev poti: gradnja stabilnih in trajnostnih poti za dostop do kulturnih spomenikov in drugih objektov, ki je namenjena stanovalcem doma starostnikov in prebivalcem širšega območja ter prilagojena gibalno oviranim osebam po načelu univerzalne graditve in uporabe objektov.
- Podporne konstrukcije: izgradnja in zasaditev utrjenih zelenih brežin, kjer je to potrebno zaradi konfiguracije terena.
- Zasaditev: tehnični prikazi zasaditve vegetacije ob dvorcu, ki omogoča dodatno stabilizacijo tal in izboljšanje estetskega videza območja v sklopu nivelacije površin z zelenimi podpornimi brežinami (tip zasaditve je skladen z navodili ZVKDS).
- Rekonstrukcija historičnega južnega parka ob dvorcu: načrt rekonstrukcije južnega parka in zasaditev dreves, ki so bila poškodovana v ujmi, se pripravi skladno z navodili ZVKDS, saj gre za krajinsko ureditev, ki je del spomenika dvorca Javornik. Poleg rekonstrukcije tlakovanih površin, ki se prilagodijo načelu univerzalne gradnje objekta, ki vključuje graditev in uporabo objektov dostopnih vsem ljudem, se pripravi tudi tehnični prikaz zasaditve skladen z navodili ZVKDS in že pripravljene arboristične študije.
- Urbana oprema: kot del načrta arhitekture se projektno obdela urbana oprema območja s programom medgeneracijskega povezovanja, ki povezuje stanovalce doma starostnikov,

njihovih obiskovalcev in svojcev ter okoliških prebivalcev naselja Javornik in ožjega mestnega središča.

- Varna uporaba prenovljenih in novih odprtih površin: v sklopu načrta arhitekture se predvidi oprema statično saniranih podpornih zidov, ki mejijo na uporabne in previsne površine, z ustreznimi varnostnimi ograjami ter protizdrsnimi tlakovanji in označbami višinskih razlik, ki so skladne s podobo varovanega spomenika dvorca Javornik in sledijo načelu univerzalne gradnje objekta.
- Osvetlitev novih površin in južnega parka: pripravi se načrt osvetlitve poti in površin v splošni uporabi, ki so na lastniških parcelah doma starostnikov.

Cilj projekta je povečati odpornost območja proti naravnim nesrečam, izboljšati funkcionalnost prostora ter zagotoviti dolgoročno ohranjanje kulturnega spomenika in njegove okolice. Projekt bo prispeval k trajnostnemu razvoju območja, zmanjšal tveganja zaradi podnebnih sprememb ter izboljšal kakovost bivanja tako za stanovalce doma

3.3 FUNKCIONALNA ZASNOVA

Nova krajinska ureditev ob dvorcu je namenjena varovancem doma, njihovim obiskovalcem ter prebivalcem Javornika in mesta Ravne na Koroškem. Zunanje površine so oblikovane z namenom vključevanja različnih interesnih skupin ljudi ter medgeneracijska in kulturna povezovanja. Površine bodo lahko služile različnim dejavnostim (npr. branje pod krošnjami, izvedba koncertov ali drugih dogodkov) ali zgolj posedanju in sproščanju ob pogledu na staro mestno jedro občine Ravne na Koroškem in Mežiško dolino.
Zunanje površine so urejene skladno s projektnimi pogoji obnove historičnega parka ter funkcionalno opremljene in dostopne, z ustreznimi nakloni ob višinskih razlikah (max 6,5%) ter uvaljanimi in utrjenimi peščenimi in tlakovnimi površinami.

3.4 KVALIFIKACIJA OBJEKTOV

A) DGD ZA KRAJINSKO UREDITEV

24122 - Drugi gradbeni inženirski objekti za šport, rekreacijo in prosti čas - parki
(površina do 5.000 m2 MANJ ZAHTEVNI OBJEKTI)

B) DGD ZA PODPORNI ZID JUŽNEGA PARKA

24205 - Objekti za preprečitev zdrsa in ograditev - oporni zidovi - višinska razlika med spodnjim in zgornjim zemljiščem do 2 m
DGD za MANJZAHTEVNE OBJEKTE, ker je podporni zid spomeniško zaščiten:
(4) Če je nezahteven objekt posamezno varovan objekt v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, se ne glede na določbe prvega odstavka tega člena izdela projektna dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja v skladu s tem pravilnikom ter se zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja vloži na obrazcu iz Priloge 11A tega pravilnik

3.5 ZNAČILNOSTI PREDVIDENE GRADNJE

3.5.1. SPLOŠNI PODATKI
3.5.2. ZGODOVINSKI RAZVOJ PARKA
3.5.3. OPIS OBSTOJEČEGA STANJA
3.5.4. POVZETEK STROKOVNEGA MNENJA ARBORISTA – drevesa južni park
3.5.5. PROGRAMSKA ZASNOVA OBMOČJA OBDELAVE
3.5.6. KRAJINSKO - ARHITEKTURNA ZASNOVA UREDITVE
3.5.7. UREDITVENE POVRŠINE

3.5.1 SPLOŠNI PODATKI

- PARCELNA ŠTEVILKA: 110/7, 110/4, 114/3, 114/4, 113/1, 113/2, 115/4
- KATASTRSKA OBČINA: 882, Ravne na Koroškem
- ZVKDS EDŠ: 7644, ZVKDS OE Maribor
- DATACIJA GRADNJE: 1540, 1688, 1910
- VRSTA DEDIŠČINE: Profana stavbna dediščina
- DOKUMENTACIJA ZVKDS:
  - Poročilo o ogledu objekta Grad Javornik v Ravnah na Koroškem, 2021
  - Preliminarno poročilo o izsledkih obstoječih ometov in barvnih plasteh na fasadi objekta
  - Strokovno mnenje arborista ob gradbenih posegih v južnem parku
- STROKOVNE PODLAGE:
  Geološko-geomehansko poročilo, PROMARO, d.o.o., številka P – 56/25, oktober 2025

3.5.2 ZGODOVINSKI RAZVOJ STAVBE IN PARKA

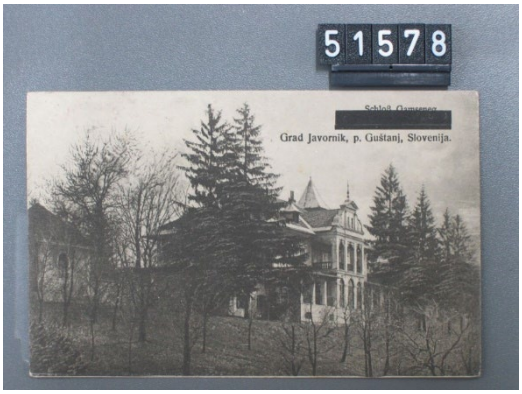
Zasnova in oblikovanje današnje podobe dvorca Javornik je potekalo skozi različne faze razvoja skladno s spremembami lastništva in drugimi okoliščinami.
Zasnovan je bil kot stolpast dvor z imenom Prušnikov dvor (Pruschnigghof). Kasneje, okoli leta 1540, pa je bila graščina pod lastništvom Luka Gamsa obdana z obzidjem in stolpi. Takrat se je preimenovala v dvorec Gamsenegg.
V 2. polovici 16. stoletja je prešel pod lastništvo družine Javorniki (Jaborneggi). Bili so guštanjski tržani, leta 1667 pa so postali baroni. Javorniki so imeli dvorec v lasti še po letu 1715.
Za njimi so bili lastniki dvorca Wayersbergi in Gačnikovi (Schlangenburgov).
Ob koncu 19. stoletja je bil njegov lastnik Franc Ksaverij Schmied. Od leta 1910 do smrti, to je leta 1946, pa je dvorec pridobil protestant Šlezijec Ernest Ossiander.
Danes je dvorec v lasti Doma starostnikov KO-RA.

O ureditvi okolice ob dvorcu Javornik ni veliko podatkov. Iz arhivskih fotografij in franciscejskega katastra iz leta 1827 se razbere zasnova ureditve podobna sedanji. Pred južnim pročeljem dvorca je bil urejen park z visokimi drevesi, zahodno pobočje proti mestu pa kot sadovnjak.

Na arhivski fotografiji se razbere zasaditev v južnem parku, kjer so prevladovala pretežno visoka zimzelena drevesa ter sadovnjak zahodnega pobočja.

Tlorisni plato graščine je formiral obodni podporni zid, ki je potekal severno in južno v liniji osnovnega stavbnega volumna dvorca ter se simetrično zaključil s krajnimi stolpiči. Pročelje zahodnega rizalita, ki je bilo dvorcu dodano v začetku 20. stoletja, se je preko stopnišča pritlične terase povezalo z ravnico ob sadovnjaku, kjer se danes formira razgledišče na mestno središče.

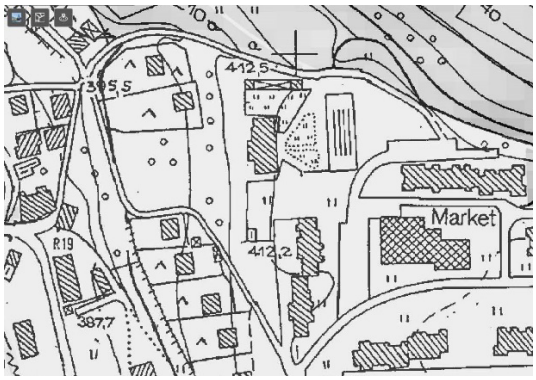
Površine ob dvorcu so v kasnejših letih, v 2. polovici 20. stoletja, bile pozidane s stanovanjsko sosesko po imenu Javornik, a v sklopu mestne vedute ostaja pročelje graščine dominanta v prostoru, ki se ne spreminja.

3.5.3. OPIS OBSTOJEČEGA STANJA

Obstoječi teren na območju pod dvorcem se postopno spušča proti zahodu, pri čemer so nekateri deli območja zaradi preteklih vplivov vremenskih razmer in neustrezne rabe degradirani. Namen zasnove je ureditev površin na način, ki zagotavlja dolgoročno stabilnost terena, omogoča nemoteno odvodnjavanje in hkrati oblikuje funkcionalne in estetsko dovršene zelene površine.

3.5.3.1 Situacija območja obdelave

Ortofoto posnetka pred pričetkom gradbenih del 2020
Topografski načrt, kjer je vidna historična ureditev ob dvorcu z osrednjim dvoriščem pred vzhodnim glavnim pročeljem obdanim z gospodarskimI poslopji.

Ortofoto posnetka LIDAR tla – zgradbe, kjer je vidna silhueta ravninskega platoja dvorca ter podpornega zidu z južnim stolpiče

Ortofoto posnetka obstoječega stanja s prikazom parcel.

3.5.3.2 Južni park

Obstoječe stanje južnega parka predstavlja degradirano območje, kot posledica gradbišča doma starostnikov in stagniranja objekta do pričetka prenove v letih 2020.

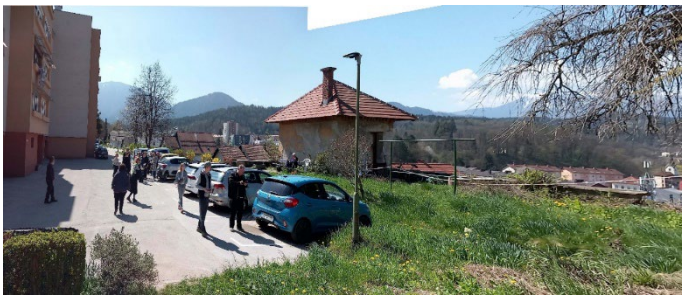

Pred južnim historičnim stolpičem in rizalitom , ki je bil k dvorcu prizidan v letih okoli 1910, je bila terasa s krajnima samostoječima stebroma, ki sta nekoč formirala zaključek terase proti parku. Stebra sta bila med gradbenimi deli porušena in ponovno pozidana.

Foto arhiv ZVKDS

V parku sta ohranjeni dve drevesi, ki se jih vključi v novo ureditev okolice dvorca Javornik in sicer povešavi navadni beli gaber ter povešavi veliki jesen, ki izhajata predvidoma iz 19. stoletja. Ostala drevesa so bila med gradnjo prizidave doma starostnikov z dovoljenjem pristojne arboristke odstranjena. Gre se za dve drevesi velikega jesna na vzhodnemu robu parcele, kjer je sedaj rob parkirišča doma starostnikov.
V JV rob historičnega parka je bila zarezana parkirna površina stanovanjskih blokov, ki se bo med prenovo sanirala. Vidna je višinska razlika med koto parka in koto parkirišča, ki se ohranja. Obstoječa parkirišča se prestavijo na rob parcelne meje, tako da je odmik od fasade bloka 6 m, kar zadošča za manipulacijo vozil na parkirišču. Zelena brežina se zasadi z visokimi grmovnicami, ki bodo zastirale pogled s parka proti funkcionalnim površinam stanovanjskega bloka.
Površina ob južnem stolpiču, kjer je viden mejni zidec, je prav tako deformirana, a se kljub temu zazna silhueta parka in detajl zaključne kape podpornega zidu, ki se rekonstruira.

3.5.3.3 Južni podporni zid

Južni podporni zid se rekonstruira in zaključi s kapo po vzoru obstoječe. Ravnica pred zidom, ki se nadaljuje mimo pročelja rizalita vse do historičnega roba platoja, se preuredi v razgledišče s

pogledom na mestno središče, ki je dostopno po stopnicah s terase dvorca ter po predvideni novi temastki poti MESTO-PIGL.
Ob njem poteka dostopna pot do pročelja dvorca, ki po novem postane razgledišče z veduto na mestno središče.

Obstoječi dostop se ohranja in služi kot dostop predvidene nove tematske poti MESTO-PIGL na temo arheologije in najdenega žita proso.

3.5.3.4 Zahodno pobočje - sadovnjak

Zahodno pobočje, kjer je nekoč bil sadovnjak, se ohranja v obstoječem stanju. Vogalne pozicije brežine se zasadi z novimi drevesi po vzoru podatkov na starih fotografijah. Osrednji del pred pročeljem dvorca se ohranja prazen, z veduto na mestno središče. Po navodilu arboristke se na tem predelu odstrani samonikla drevesa.

3.5.3.5 Severni podporni zid in razgledišče

Severni del podpornega zidu je bil porušen, vendar je njegova linija upoštevana pri novi prizidavi doma starostnikov. Spodnji del zidu lože te nove pozidave je potrebno obbetonirati in višinsko prilagoditi historični koti terena. Na zaključnem severnem vogalu, na mestu nekdanjega stolpa se pozida severno razgledišče skladno z GRADBENIM DOVOLJENJEM z dne 31.7.2020, številka 351-962020-23. Obstoječi zid se obbetonira po kampadah ter celotno površino poštoka oziroma finalno omeče skladno s podobo in zahtevami ZVKDS za južni podporni zid. Pri tem je potrebno obdržati cezuro z betonskim vencem na nivoju tlaka.

Skladno s historično konturo platoja dvorca, kjer je nekoč stal stolpič, se v izteku odprte lože prizidka uredi razgledišče z zunanjim lapidarijem na temo predvidene tematske poti MESTO – PIGL – arheologija, proso, svinec, najstarejše naselje na Koroškem.

Ortofoto prikaza historičnega gabarita platoja dvorca, kjer je viden južni stolpič in severni vogal, kjer je nekoč stal drugi stolpič.

3.5.4. POVZETEK STROKOVNEGA MNENJA ARBORISTA – drevesa južni park

Mnenje in poročilo Arborist, MN 2024-01-02 je pripravila Tanja Grmovšek.

Obstoječa drevesa v južnem parku se nahajajo na območju s statusom varovanja ZVKDS, EDŠ 7644 – Ravne na Koroškem, Dvorec Javornik.
Na območju ni statusa varovanja pri zavodu ZRSVN varstvo narave, vendar je bilo za drevo pobešavega navadnega belega gabra podan predlog za pobudo nove naravne vrednosti (VN).
Obstoječi drevesi **pobešavega navadnega belega gabra** in **pobešavega velikega jesena** predvidoma izhajata iz 19. stoletja. Zelenica na tej strani dvorca se pojavlja že v Franciscejskem katastru leta 1827.
Obstoječim drevesom je potrebno izboljšati pogoje za rast in razvoj ter izvesti vzdrževalno rez.
Talna površina pod krošnjama mora ostati prazna in brez kakršnihkoli posegov (kot npr. odlaganje predmetov ali/in materialov, parkiranje delovnih strojev, umeščanje opreme, tlakovanje …).
Drevesi sta za Ravne in okolico izredno markantni in ju je potrebno negovati!
Zaradi poškodb je bilo potrebno zaradi varnosti odstraniti dve drevesi velikega jesena.
Pri prenovi parka je potrebno na vzhodnem predelu zasaditi več novih dreves po vzoru odstranjenih.

Fotografija dveh dreves v južnem parku, ki se ohranjata. Desni na fotografiji je varovani pobešavi navadni beli gaber, levi pa pobešavi veliki jesen.

3.5.5. PROGRAMSKA ZASNOVA OBMOČJA OBDELAVE

Obravnavano območje leži neposredno pod dvorcem Javornik in zajema površine, ki so zgodovinsko pripadale njegovemu funkcionalnemu zaledju. Na območju je predvidena celovita krajinska ureditev, ki vključuje sanacijo obstoječega terena, varovanje pred erozijskimi vplivi, ureditev odvodnjavanja in stabilizacijo tal. Programska zasnova temelji na ohranjanju historične vedute dvorca in oblikovanju varnega, dostopnega ter estetsko dovršenega prostora, ki omogoča prijetno bivanje in povezovanje lokalne skupnosti.

3.5.6. KRAJINSKO - ARHITEKTURNA ZASNOVA UREDITVE

Nova krajinska ureditev ob dvorcu je namenjena varovancem doma, njihovim obiskovalcem ter prebivalcem Javornika in mesta Ravne na Koroškem. Zunanje površine so oblikovane z namenom vključevanja različnih interesnih skupin ljudi ter medgeneracijska in kulturna povezovanja. Urejene so kot ambienti odprtega tipa, ki lahko služijo različnim dejavnostim (razstave na prostem, branje pod krošnjami, odprti koncerti in drugi dogodki) ali zgolj posedanju in sproščanju ob pogledu na staro mestno jedro in Mežiško dolino.

Območje ureditve se deli na:

A) južni park pred pročeljem dvorca – historični park,
B) dostopna pot v osi južnega stolpa dvorca, ki poteka v izteku parka do začetne ploščadi ob cesti,
C) razgledišče vzdolž zahodnega pobočja, ki meji na
D) južni podporni zid (sanacija) ter
E) severni podporni zid (sanacija) z odprtim razgledišče, za katero je že pridobljeno GD,
F) z nadaljevanjem predvidene tematske poti MESTO-PIGL po severnem robu parcele, ob varovanem vrtu.

Južni historični park je vezan na program kavarne in čitalnice v pritličju dvorca. Notranji prostori se odpirajo na novo rekonstruirano zunanjo teraso po historični podobi, ki je tlakovana in se odpira na površino parka.
V osi stolpa je predvidena nova dostopna pot, ki pripelje obiskovalce od ploščadi ob cesti, mimo parkirišča stanovanjskega bloka do vhodnega atrija doma starostnikov. V prihodnje se bo navezovala na novo predvideno tematsko pot MESTO – PIGL.
V južnem parku je urejen tudi otroški kotiček pod drevesom, kjer lahko v družbi svojcev ali v okviru drugih medgeneracijskih vsebin otroci soustvarjajo življenje v parku.
Rdeča nit ureditve zahodnega pobočja ob dvorcu je odpiranje pogledov na mestno središče ter v prihodnje navezava na novo predvideno tematsko pot MESTO-PIGL, ki bo med drugim interpretirala lokalna arheološka odkritja najdena med gradnjo 2021-23 ter obiskovalce peljala iz mestnega središča do doma starostnikov in naprej na bližnjo vzpetino Pigl.
Vzdolž saniranega podpornega zidu na severnem in južnem delu zahodnega dela dvorca ter prizidka, ki zaključuje historični plato graščine, bo urejena nova utrjena ravnica imenovana zahodno razgledišče z zasaditvijo in dolgo klopjo za počitek ter sproščanje ob pogledu na mesto in Mežiško dolino.
Razgledišče bo s parterjem dvorca povezano tudi preko novih stopnišč na severnem in južnem izteku terase ob mestnem pročelju stavbe.
Severni vogal ureditve definira ponovno oblikovanje historičnega platoja. Teren se zniža na prvotno višinsko koto, sanira se podporni zid lože prizidka ter ob novem stopnišču formira klančino, ki premošča višinsko razliko v terenu razgledišča. Ob severnem vogalu se tematska pot postopoma dviga na nivo varovanega parka, ki je od okolice ločen z žičnato ograjo zastrto z visokimi grmovnicami.

3.5.7. UREDITVENE POVRŠINE

KVALIFIKACIJA PO CE		Nezahtevni objekt	Južni park	Razgledišče Zahodna brežina	Severna tematska pot
24122 Javni in urbani vrtovi, parki	Tlakovane ali utrjene površine	površina nad 1.000 m2 do 5.000 m2	410 m2	360 m2	60 m2
/	Krajinska ureditev zelenih površin-zahtevno		400 m2	50 m2	/
/	Pokrivne grmovnice - nezahtevno		270 m2	900 m2	100 m2

SKUPNA POVRŠINA OBMOČJA OBDELAVE ZNAŠA CCA 3195 m2

4.	TEHNIČNO POROČILO ZA DELA POPOLAVNE SANACIJE
	4.1. SKLOP A – TEHNIČNO POROČILO ZA DELA POPOLAVNE SANACIJE
	4.2. SKLOP A – TEHNIČNI PRIKAZI ZA DELA POPOLAVNE SANACIJE

4.1. SKLOP A – TEHNIČNO POROČILO ZA DELA POPOLAVNE SANACIJE

4.1.1. SPLOŠEN OPIS

Investicijski projekt:
Celovita krajinska arhitekturna ureditev območja kulturnega spomenika dvorec Javornik za odpravo posledic naravne nesreče iz dne 4.8.2023 - Koroški dom starostnikov

Program projektov za urejanje okolice za povečanje odpornosti kulturnih spomenikov za obdobje 2024–2028 je medresorski projekt, ki ga je pripravilo Ministrstvo za kulturo v sodelovanju z Ministrstvom za solidarno prihodnost, Ministrstvom za naravne vire in prostor ter Ministrstvom za zdravje. Namenjen je zaščiti kulturnih spomenikov v državni lasti pred vplivi podnebnih sprememb, zlasti ekstremnimi vremenskimi dogodki, kot so poplave, zemeljski plazovi in druge vremenske pojave. Program se osredotoča na območja, ki so jih prizadele poplave 4. avgusta 2023.

Glavni cilji programa vključujejo:

- Zmanjšanje ranljivosti kulturnih spomenikov na podnebne spremembe (poplave, zemeljski plazovi in drugi vremenski pojavi).
- Vzpostavitev celovitih krajinskih ureditev.
- Sanacija posledic preteklih naravnih nesreč.
- Izvajanje trajnostnih rešitev, kot so izboljšanje odvajanja površinskih voda, stabilizacija zemljin, urejanje opornih zidov in poti ter nove zasaditve vegetacije.

Investicija pomeni izvedbo celovitih krajinsko arhitekturnih ureditev v okolici dvorca Javornik, s ciljem povečanja odpornosti kulturnih spomenikov na naravne nesreče, izboljšanja funkcionalnosti in dostopnosti prostora ter zagotavljanja varne uporabe območja za obiskovalce, stanovalce doma starostnikov ter širšo lokalno skupnost.

Projekt obsega izvedbo obsežnih krajinsko-arhitekturnih ureditev v okolici dvorca Javornik, katerih glavni namen je izboljšanje odpornosti kulturnih spomenikov na naravne nesreče, kot so:
- **erozije**,
- **neurja** in
- **poplave**,
ter hkrati **dvig kakovosti prostora**, ki je pomemben za lokalno skupnost in ranljive skupine prebivalcev.

Pri izdelavi dokumentacije za izvedbo del in pri sami izvedbi se smiselno uporablja Uredbo o zelenem javnem naročanju in upoštevanja zakonov ter podzakonskih aktov s področja varstva okolja in varstva pred požarom.

Ureditve zunanje okolice same po sebi izpolnjujejo temeljne zahteve, saj vključujejo rešitve, ki prispevajo k trajnostni rabi prostora ter učinkoviti rabi naravnih virov. Pri izvedbi ureditve zunanje okolice mora naročnik upoštevati pogoje, določene v Uredbi o zelenem javnem naročanju.

4.1. OPIS POSEGA

Projekt predvideva celovito krajinsko arhitekturno ureditev območja kulturnega spomenika dvorec Javornik, s poudarkom na prostorski in funkcionalni povezavi z obstoječim domom starejših občanov.

Umestitev ob dvorcu Javornik na območju Javornika izhaja iz prostorskih, funkcionalnih in lastniških danosti ter omogoča optimalen razvoj območja v javno korist. Predlagana rešitev je zasnovana kot enotna izvedbena celota, ki celostno dopolnjuje obstoječo infrastrukturo in prostorsko ureditev ter prispeva k urejeni in trajnostno naravnani zunanji podobi prostora.

Izvedba investicije ne predstavlja le tehničnega posega ureditve območja, temveč strateški prispevek k dolgoročnemu razvoju območja, povečanju varnosti, ohranjanju kulturne dediščine ter oblikovanju sodobnega, vključujočega in trajnostno naravnanega javnega prostora. Projekt bo s svojimi vsebinami ustvaril pomembne sinergijske učinke tako za lokalno prebivalstvo kot za širšo regijo, hkrati pa bo služil kot zgled dobre prakse pri urejanju tovrstnih območij v prihodnje.

CILJI PROJEKTA

Skozi izvedbo premišljeno zasnovanih ukrepov se **izboljšuje stabilnost območja** z vzpostavitvijo trajnih in odpornih površin, izvedbo ustrezne vegetacijske zasaditve ter oblikovanjem sistema za odvajanje površinskih voda in drenažo, ki bo preprečeval zastajanje vode in erozijske poškodbe. Komunalni vodi bodo prilagojeni novi prostorski zasnovi, kar bo omogočilo bolj usklajeno in funkcionalno delovanje infrastrukture v prostoru. Poseben poudarek je namenjen tudi **hortikulturni prenovi območja**, kjer se bo v skladu z **usmeritvami Zavoda za varstvo kulturne dediščine** izvedla nova zasaditev ob jugozahodnem delu dvorca, s čimer se **ohranja zgodovinski značaj prostora in obenem izboljšuje njegova estetska podoba**.

Projekt pomembno prispeva tudi k **izboljšanju dostopnosti območja**, saj bo z urejenimi potmi omogočen varen in nemoten dostop za obiskovalce, stanovalce doma za starejše, gibalno ovirane osebe ter širšo lokalno skupnost. Ob tem se načrtuje **celostna obnova parka ob južnem pročelju dvorca**, kjer bodo nadomeščena drevesa, poškodovana v ujmah, parkovne **površine pa prilagojene za uporabo oseb z omejeno mobilnostjo**. Pomemben del investicije predstavlja tudi **rekonstrukcija historičnega podpornega zidu ob zahodnem robu platoja**, ki bo obnovljen z upoštevanjem izvirne zasnove, kar prispeva k ohranjanju kulturno-zgodovinske vrednosti prostora.

UNIVERZALNA DOSTOPNOST IN SOCIALNA VKLJUČENOST

Poleg izboljšanju dostopnosti območja tudi za gibalno ovirane osebe v smislu osnovne funkcionalnosti, bodo površine **opremljene z varnostnimi ograjami** ter drugimi elementi **urbane opreme**, ki bodo zagotavljali varno uporabo prostora. Urbana oprema bo umeščena skladno s programsko zasnovo, ki spodbuja medgeneracijsko povezovanje in kakovostno preživljanje prostega časa, kar povečuje **socialno vključenost** in krepi povezanost med prebivalci.

4.1.2 PRIPRAVLJALNA DELA TER ARHEOLOŠKI PREGLED

Pripravljalna dela bodo zajemala arheološki pregled obravnavanega območja ter izvedbo potrebnih geotehničnih raziskav za nadaljnjo projektno obdelavo in odstranitev dotrajanih tlakovanih in zelenih površin. Geološko- geomehansko poročilo je bilo pripravljeno ter je podlaga za pripravo PZI dokumentacije.

4.1.3 ZEMELJSKA DELA

Zemeljska dela bodo vključevala preoblikovanje obstoječega terena, stabilizacijo pobočij in oblikovanje blago nagnjenih platojev, ki bodo omogočali lažjo dostopnost do dvorca in okolice. Območje bo nivelirano tako, da bo omogočeno oblikovanje platoja, ki spoštuje historično zasnovo vedute na dvorec iz smeri mestnega središča. Pri stabilizaciji brežin bo uporabljena metoda utrjenih zelenih brežin, ki bodo zasajene z avtohtonimi travniškimi in grmovnimi vrstami.

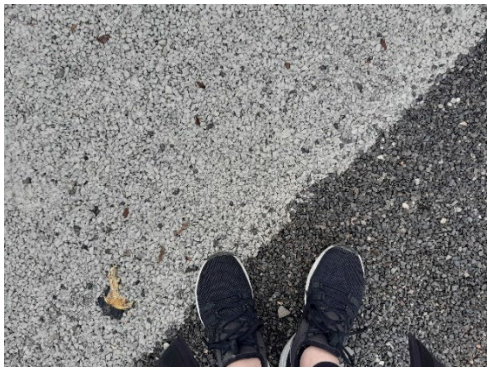
Urejeni bodo sistemi za odvodnjavanje meteorne vode in prilagoditev obstoječih komunalnih vodov novi zasnovi območja.

4.1.4 UREDITEV UTRJENIH POHODNIH POVRŠIN IN ODVODNJAVANJE

Ureditev odvodnjavanja bo zagotovila kontrolirano odvajanje meteorne vode stran od dvorca in novo urejenih površin, s čimer se bo zmanjšalo tveganje za erozijo in poškodbe objektov. Predvidena je izvedba drenažnih sistemov in nivojskih ureditev prilagojenih značilnostim terena z odvodnjavanjem na zelene površine.

4.1.5 TLAKOVANE POVRŠINE

Pohodne površine v južnem parku in razgledišču zahodne brežine, ki predstavljajo funkcionalne površine za dostop in delovanje dvorca, so v osnovi tlakovane z enovitim kamnitim drobirjem - peskom z različno površinsko obdelavo. Primerno frakcijo uporabljenega peska, način polaganja in njegovo površinsko obdelavo predhodno potrdi ZVKDS.
Na neobremenjenih površinah je predvidena prosta tekstura, kjer pa so površine namenjene širši uporabi je struktura premazana s protiprašno zaščito za neovirano gibanje, tudi z invalidskim vozičkom.
Uporabi se protiprašna zaščita (kot npr. Hansegrand), ki predstavlja s svojim postopkom penetracije posebno vrsto površinske prevleke, izvedene na nevezani nosilni podlagi. Tako obdelane povozne površine zagotavljajo primerne lastnosti za prevzem predvidenih obremenitev na makadamskih površinah.
Peš poti in zunanje ureditve imajo protiprašno prevleko in vgrajuje se frakcije drobirja od 4/8 mm do 2/4 mm za zaključno vrhnjo plast. Po končanih delih se nevezana zrna pusti.

Na predelih, kjer ni potrebe po zagotavljanju povoznosti je kamniti drobir s prosto teksturo, ki je v globini armiran s satjem višine 4cm) položeno na tampon. Zasip satovja z zmesjo kamenih zrn (belo) 4/8mm med in na površino (2cm nad robom) v skupni višini - 6cm. Za zaključno plast se uporabi beli drobir apnenca.

4.1.6 TERACO PREFABRIKATI ZA OBLOGO STOPNIŠČA RIZALITA IN KLAD V TLAKU TER KLOPI

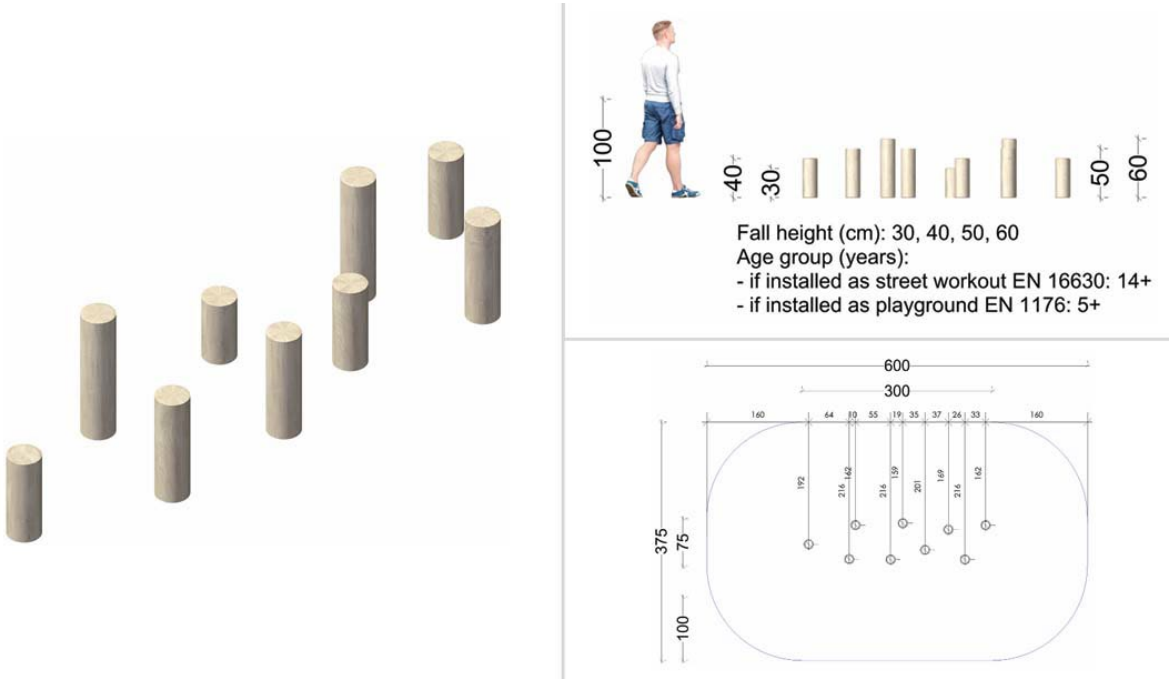

Historično obdobje, ki je bilo osnova za konservatorska in obnovitvena dela na dvorcu, se nanaša na njegovo stanje okoli leta 1910. Iz tistega časa je bilo na dvorcu najdeno nekaj fragmentov tlaka in štukatur, ki se jih je vzelo kot oblikovno izhodišče arhitekturne zasnove. Na zahodni terasi je bil dobro ohranjen del

tlaka teraco tlakovcev oziroma cementin v treh barvah z bordurnimi zaključki. To je bil osnovni motiv za oblikovno izpeljavo ostalih elementov v finalnih zaključkih in oblogah zunanjih površin ob zahodni ter južni fasadi, ter v zunanji ureditvi z urbano opremo.
Obstoječe stopnice, ki vodijo iz terase rizalita dvorca na severno in južno stran zahodnega razgledišča se finalno obdela z oblogo teraco prefabrikatov. Kot motiv podaljšanega dostopa se ob izteku stopnic v tlak vgradijo teraco klade enakih dimenzij.
Kot AB prefabrikat je izdelana tudi dolga klop ob južnem podpornem zidu razgledišča, posamezne fiksne klopi v južnem parku ter razgledni paviljon v izteku lože prizidka na SZ vogalu platoja.

4.1.7 OTROŠKI KOTIČEK

V južnem parku je urejen tudi kotiček pod drevesom, ki je namenjen otrokom. Otroci, ki spremljajo svojce pri obisku varovancev se lahko družijo tudi v okviru kavarne ali čitalnice v pritličju dvorca. Otroški parter lahko ponuja tudi medegeneracijske vsebine in dogodke, ki se organizirajo v domu starostnikov ali v okviru programa čitalnice. Kotiček je lociran pod novo zasajenim drevesom ob katerem je umeščena površina s pohodnimi količki, ki nevpadljivo sooblikujejo historični ambient.

IGRALA MORAJO BITI VARNA ZA UPORABO, GRMOVNICE ZASAJENE OB OTROŠKEM KOTIČKU MORAJO BITI VARNE ZA OTROKE, BREZ TRNJA, NESTRUPENE IN NE SMEJO POVZROČATI ALERGIJ!

4.1.8 URBANA OPREMA V PARKU

FIKSNE AB KLOPI

V okviru ureditve okolja se izvedejo štiri armiranobetonske klopi.

Armiranobetonske klopi se izvedejo iz AB prefibrikatov, brušene s srebrno glavo . Prefabrikati so izdelani v dolžini 1,30 in 1,80 m. V zgornjih 40 cm znaša njihova širina 45 cm. Spodnjih 15 cm, od katerih 10 cm sega pod utrjen teren, se zoži na 35 cm.

Prefabricirani elementi se položijo na temelj, ki se nahaja 10 cm pod terenom. Temelj je monolitne izvedbe, širine 55 cm in višine 70 cm z zgornjim robom 10 cm pod utrjenim terenom. Dolžine posameznih temeljev so 3,60 m, 5,40 m in 13,00 m.

Vsak prefabrikat se s temelji poveže s štirimi trni iz rebraste armature premera 16 mm. Trni se vgradijo v prefabrikat in vstavijo v okrogle odprtine premera 50 mm, ki se jih izvede v monolitnem temelju. Trni se v temelj zalijejo s cementno malto.

Površina temelja se pred postavitvijo klopi prekrije s slojem sveže cementne malte debeline 2 cm.

UPORABLJENI MATERIALI:

- beton klopi C30/37 XC4/XF4
- beton temeljev C25/30 XC2
- armatura temeljev in klopi S 500 A

POMIČNA OPREMA

Premično parkovno opremo (sedežne garniture, luči, koši,..) se oblikovno in materialno poenoti in uskladi z značajem spomenika. Izbiro, številko in lokacijo opreme je potrebno uskladiti z ZVKDS.

STOLI IN MIZE

V južnem parku in na južni terasi so postavljene kovinske mize in stoli, ki se lahko razporedijo prosto po površini.

SMETJAKI

Na razgledišču in v južnem parku se smetnjaki prosto razporedi po načrtu krajinske arhitekture.

4.1.9 OGRAJE IN DRŽALA

Na celotnem območju krajinske ureditve je predvidena postavitev ograj, ki varujejo pred padcem z višine ter držal za pomoč pri hoji na območjih, kjer je višinska razlika višja od 60cm. Po vzoru izvedenih ograj na dvorcu in v prizidku bodo narejene iz ploščatega profila 80/6mm s stojkami na minimalni razdalji 12cm. Ograje bodo sidrane v talno podlago na podlagi statičnega preračuna.

Ograja ob podpornem zidu južnega parka, ki je vtopljena v zelenico, bo izvedena samo kot okvir v obliki narobe obrnjene črke U, ki bo preprečevala približevanju zidu.

Vzdolž klančine razgledišča bo držalo, ki bo oblikovano kot ostale ograje.

Severni rob zaprtega vrta varovancev z demenco bo zamejen z žično kovinsko ograjo s stebrički. Pas ob ograji bo zasajen z grmovnicami, ki bodo zastirale pogled na mrežo.

Vse ograje bodo antikorozijsko zaščitene in finalno barvane s strukturno barvo po RAL 9002.

4.1.9.1. OGRAJA NA ZALEDNI STRANI JUŽNEGA OPORNEGA ZIDU

Na zaledni strani zidu bo izvedena jeklena ograja. Dostop do ograje bodo dodatno preprečevale grmovnice, ki bodo zasajene nad ograjo. Ograja bo v temno sivo-zeleni barvi po RAL OVP in ZVKDS.

Temeljenje ograje se bo izvedlo z betonskimi cevmi premera 40 cm in globine 50 cm. Vrh cevi se vgradi 30 cm pod teren tako, da je dno temelja na globini 80 cm pod končnim terenom. V cev se vstavijo jekleni stebri predizdelane jeklene ograje, ki jih na vrhu, po dva in dva povezuje horizontalna prečka. Po vstavitvi jeklenih stebrov se betonska cev zalije z nearmiranim betonom C25/30 XC2.

Jeklena ograja se izdela iz varjenih T profilov z zgornjo in spodnjo horizontalno pasnico širine 80 mm in debeline 8 mm ter stojkami globine 60/6 mm. Posamezne ograjne elemente tvorita po dva stebra povezana s prečko. Bruto dolžina enega elementa znaša 206 cm. Višina stebra nad temeljem je prav tako 40 cm, dodatnih 50 cm stebra pa se vbetonira v betonsko cev.

UPORABLJENI MATERIALI:

- temelji: prefabricirane betonske cevi fi 40 cm, dolžine 50 cm, beton C25/30 XC2
- ograja: jeklo S 235 JR, protikorozijsko zaščitena z vročim cinkanjem (razred korozivnosti okolja C3, razred trajnosti VH – več kot 20 let po SIST ISO 14713-1:2017)

ZAKLJUČEK

Ob predpostavki solidne izvedbe bo ograja izpolnjevala bistveni lastnost mehanske odpornost in stabilnost za površine kategorije A, B in C1. (Ob oviranem dostopu do ograje z grmovnicami natančne kategorije površine v skladu s standardi ni možno določiti.)

4.1.10 OSVETLITEV

Načrt osvetlitve bo prikazan v Načrtu elektro instalacijskih del.
Osvetlitev območja bo zagotovljena z diskretno, nizko postavljeno svetilno opremo, ki bo omogočala varno uporabo poti in parkovnih površin tudi v večernih urah, obenem pa ne bo moteče vplivala na kulturno dediščino dvorca in njegovega okolja.
Nizki stebrički z osvetlitvijo usmerjeno v tla bodo postavljeni vzdolž zahodnega razgledišča.
Osvetlitev južnega parka bo s svetilko na drogu postavljenem v zelenico ob parkirišču(kot v atriju) ter vzdolž dostopne poti. Terasa južnega parka bo osvetljena s stenskimi svetilkami na dveh vogalnih rekonstruiranih stebrih . Stolpič na južnem vogalu parka, pa bo imel indirektno osvetlitev v oknih ter ob vhodnih vratih.
Odprto razgledišče na severnem vogalu pa bo imelo stensko svetilko na notranji strani stebra pergole.

4.1.11 ZELENE POVRŠINE V JUŽNEM PARKU, glej načrt KA

Zasnova zelenih površin in zasaditveni načrt bo opisan v Načrtu krajinske arhitekture.
Južni historični park je zasnovan kot večnamenska peščena površina s parterno nizko zasaditvijo ob robu in pod novo zasajenimi drevesi na vzhodnem delu ureditve. Na peščeni površini so prosto postavljeni stoli, ki se prilagajajo programu v prostoru.

Pri snovanju parterne zasaditve so po navodilu arboristke in konservatorja ZVKDS morajo biti površine pod dvema obstoječima drevesoma varovane.
Vzhodni predel parka, ki meji na parkirišče doma starostnikov in stanovanjskega bloka se zasadi z visokimi grmovnicami, ki se spuščajo proti osrednji površini parka in tako zastirajo poglede na avtomobile.

<u>Projektni pogoji ZVKDS obsegajo:</u>

- vzhodni del območja urejanja na meji s parkirišči se bo v čim večji možni meri zasadil z grmovnimi vrstami primernih dimenzij za zastiranje in kot ločnica med različnimi rabami prostora,
- za sajenje dreves se bo izbralo historično primerne listopadne drevesne vrste ob upoštevanju globalnega segrevanja in priporočenih »dreves za prihodnost«. Gostota zasaditve bo služila zakrivanju neprimernih pogledov iz in na spomenik, hkrati pa omogočala vizualni stik z okolico spomenika. Lokacije zasaditve se je izbralo predvsem za senčenje površin spomenika (vzhoda, južna in zahodna lega).
- Zahodni del območja spomenika se bo urejalo kot ekstenzivni sadovnjak – nasad okrasnih dreves. Vrtičke z neprimernimi objekti in samoniklo rastlinje se umakne, po pregledu pa se vseeno ohrani kvalitetno sadno drevje in grmovnice.

- Za sajenje se bodo uporabile primerne tratne mešanice glede na osončenost in kvaliteto zemljine. V večjem delu (predvsem na brežinah) se bo sadilo tratne mešanice za cvetoči travnik. Za sajenje so predvidene historične drevesne in grmovne vrste.

ZELENI PASOVI OB PODPORNIH ZIDOVIH IN TALNIH ROBOVIH RAZGLEDIŠČA

Zasaditev ob zahodni brežini razgledišča obroblja in mehča tlakovano površino ob stiku s podpornima zidovoma ter na brežine z območjem ponikovalnic.

Ob zidovih in kot ločnica med stopniščem in pohodnimi površinami se predvidijo zeleni pasovi zasajeni z historičnimi trajnicami. Na delu, kjer so ozelenjene pergole so predvidene vzpenjalke. Predel zahodne brežine je v celoti zasajen s pokrovnicami, vse do travnate ravnice proti mestu, kjer prehajajo v cvetoči travnik.

Zeleni pasovi ob zidovih imajo zastirka grušč 8/16 - po izboru projektanta | 5 cm, ostale zelene površine pa zastirko iz drobno drobljenega lubja.

4.2. ZASNOVA UREDITVE PO SKLOPIH OBMOČJA OBDELAVE

Zasnove ureditve izhaja iz obstoječega prostorskega konteksta dvorca Javornik in njegovega funkcionalnega območja. Parcelna zasnova vključuje parcele št. 110/4, 110/7, 113/1, 113/2, 114/3, 114/4 in 115/4, vse k.o. 882 Ravne na Koroškem, kar predstavlja območje neposredno pod dvorcem. Obstoječi teren na območju pod dvorcem se postopno spušča proti jugu, pri čemer so nekateri deli območja zaradi preteklih vplivov vremenskih razmer in neustrezne rabe degradirani. Namen zasnove je ureditev površin na način, ki zagotavlja dolgoročno stabilnost terena, omogoča nemoteno odvodnjavanje in hkrati oblikuje funkcionalne in estetsko dovršene zelene površine.

Območje ureditve se deli na:

- **A) južni park pred pročeljem dvorca – historični park,**
- **B) dostopna pot v osi južnega stolpa dvorca, ki poteka v izteku parka do začetne ploščadi ob cesti,**
- **C) razgledišče vzdolž zahodnega pobočja, ki meji na**
- **D) južni podporni zid (statična sanacija) ter**
- **E) severni podporni zid (sanacija) z odprtim razgledišče,**
- **F) z nadaljevanjem tematske poti MESTO-PIGL po severnem robu parcele, ob varovanem vrtu.**

A) REKONSTRUKCIJA JUŽNEGA PARKA

Zasnova zelenih površin južnega parka in zasaditveni načrt sta prikazana v Načrtu krajinske arhitekture.
Posebno pozornost bo krajinska ureditev namenila tudi rekonstrukciji južnega parka, kjer bo ohranjena in nadgrajena osnovna historična parkovna struktura, vključena nova zasaditev, ki bo nadomestila manjkajoče in poškodovane rastlinske vrste. Revitalizirala se bo tudi južna terasa ob dvorcu, z rekonstruiranimi historičnimi vogalnimi stebri, ter postavila nova urbana oprema, ki omogoča druženje, počitek in interakcijo obiskovalcev vseh generacij.
Obnova poškodovanih dveh varovanih dreves bo izvedena na podlagi arboristične študije in usmeritvami Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Parkovna ureditev vključuje zasnovo novih zelenih površin, zasaditev avtohtonih dreves in grmovnic ter postavitev urbane opreme in prostora, ki omogoča kakovostno preživljanje prostega časa.
Celotna ureditev zasleduje cilje trajnosti, varnosti, dostopnosti in kulturnega varstva ter se smiselno vključuje v širši prostor dvorca in mestnega parka Ravne na Koroškem.
Južni park je tlakovan z trdo uvaljanim peskom v svetlem tonu po navodilih ZVKDS. Celotna površina se nivojsko ureja tako, da se površinska voda steka v zelene površine.
Poleg fiksnih klopi urbane opreme bo v parku nameščena še premična oprema z mizami in stoli, ki se lahko prosto razporedijo po ambientu.

JUŽNA TERASA

Na južni strani historičnega dvorca Javornik se nahaja terasa dvignjena nad okoliški teren. Teraso bočno obdajajo pasovni temelji na katerih so izvedena AB korita, čelno pa s terase v park vodijo tri armiranobetonske stopnice.

Obstoječa rekonstruirana historična stebra imata dve kamniti kapi, ki sta deponirani v parku. Po temeljiti restavratorski obnovi se ju položi na rekonstruirane stebre, v kolikor to ni izvedljivo se izdela repike po navodilih ZVKDS.

B) UREDITEV DOSTOPNIH POTI PO NAČELU UNIVERZALNE DOSTOPNOSTI

Ureditev dostopnih poti bo izvedena v skladu z načeli univerzalne dostopnosti, kar pomeni, da bodo poti utrjene, stabilne in primerne tudi za gibalno ovirane osebe. Predvidena je ureditev poti, ki bodo povezovale glavni vhod v dvorec z urejenimi zelenimi površinami ter omogočale prehod skozi parkovno ureditev proti južnemu in vzhodnemu delu območja.
Predvidena ureditev zunanje okolice Koroškega centra skupnostnih storitev KO-RA, Javornik, bo posebno pozornost namenila odpravi ovir za enostaven dostop do kompleksa, vključno z dostopom za invalide.

Peš dostop bo omogočen z jugovzhodne strani ter s strani mesta po novi poti vzdolž parkirišča bloka, ter po obstoječih pešpoteh. Vse poti bodo oblikovane tako, da bodo nivojsko in s primerno pohodno/povozno podlago dostopne za gibalno ovirane osebe, s čimer bo omogočen enostaven dostop do dvorca in doma za starejše. Poti bodo finalno obdelane s peščeno površino s površinsko protiprašno zaščito makadama v svetlem tonu peska po navodilih ZVKDS.
V južnem kraku ureditve, kjer bo zelenica zamejena s spodnjo in zgornjo potjo, bo dodatna prečna povezava s stopniščem v pobočju izvedenem kot travne fuge.

C) ZAHODNO RAZGLEDIŠČE

Tako imenovano zahodno razgledišče je utrjena površina pred zahodnim pročeljem dvorca, južnega parka ter lože severne prizidave. Deluje kot razgledna ploščad, ki se odpira na mestno središče in Mežiško dolino. Na vzhodni strani je zamejena z zidano strukturo dvorca in podpornih zidov, na zahodni pa meji na zeleno brežino, ki se strmo spušča proti mestu.
Stik ploščadi z zidano strukturo na vzhodni strani je prekinjen z zelenim pasom, kjer so zasajene trajnice.
Na predelih, kjer so predvidene ozelenjene pergole, so sadike plezalk (zahodna terasa v sklopu fasadnega rizalita dvorca, ter loža severnega prizidka z odprtim razgledišče).
Tlakovana površina je zaključena z inox L profilom.
Zahodna stran, ki meji na zeleno pobočje je zaključena z inox robnikom. Stik tlakovane površine in zelenice prekrivajo pokrivne grmovnice. Spodnji del zelenice, ki prehaja v travnik, pa je zasajen kot cvetoči travnik.
Razgledna ploščad se proti severu rahlo dvigne na višji nivo, ki je prilagojen koti historičnega raščenega terena. Višinsko razliko med južnim in severnim delom premošča klančina vzdolž zelene brežine.

Severni in južni del terase rizalita dvorca se izteka na razgledno ploščad preko dveh stopnišč, ki so finalno oblečene s teraco prefabrikati-klade nastopnih ploskev stopnic. Klade teh prefabrikatov se kot podaljšek stopnišča nadaljujejo tudi v tlakovano površino razgledišča.

Površina razgledišča bo finalno obdelana s peščeno površino s površinsko protiprašno zaščito makadama v svetlem tonu peska po navodilih ZVKDS.
Ob južnem historičnem zidcu je dolga razgledna klop narejena iz teraco prefabrikatov.

SANACIJA PODPORNIH ZIDOV IN FINALNI OMETI TEMELJNEGA ZIDU DVORCA

Statična sanacija podpornih zidov bo obsegala rekonstrukcijo poškodovanih delov zidu na zahodni strani dvorca, kjer se ohranja historična struktura in linija nivojskega podstavka kompleksa ob dvorcu. Zidovi bodo obnovljeni skladno z usmeritvami Zavoda za varstvo kulturne dediščine, z uporabo materialov, ki so značilni za obdobje nastanka dvorca.
Pred pričetkom nanašanja sanacijskih ometov je potrebno površino historičnega zidu očistiti, odstraniti odpadajoči fugirni material iz mešane kamnito-opečne podlage ter lokalno pozidati.
Pred nanosom finalnih ometov je potrebno pripraviti vzorce, ki jih potrdi ZVKDS in OPV.

D) HISTORIČNI ZID JUŽNI PARK

Historični zid ob južnem parku je poškodovan in potreben statične sanacije, ki je natančneje opisana v **Načrtu gradbenih konstrukcij.**

OBSTOJEČE STANJE

Južni oporni zid je predmet varovanja kulturne dediščine in njegova odstranitev ni dopustna. Zid je skozi njegov obstoj utrpel številne poškodbe, ki so posledica vremenskih vplivov, zlasti padavin in zmrzovanja ter posledica razraščanja vegetacija. Vegetacija s koreninami, ki se razraščajo med fugami kamnitega zidu znatno prispeva k njegovemu propadanju. Ob drobnih koreninah trav negativno na zid vplivajo zlasti razne grmovnice v zaledju in dve veliki drevesi. Drevesi sta zaščiteni kot del naravne dediščina, kar onemogoča trajno sanacijo zidu.

Zaradi zaščite dreves je onemogočen kakršen koli poseg v zaledni del zidu. Pričakovati je, da bodo korenine zaščitenih dreves še naprej, in to vedno bolj, negativno vplivale na stabilnost zidu in ga tudi po izvedeni sanaciji ogrožale.

Obstoječ oporni zid ločuje dvorišče dvorca od nižje ležeče poti. Višinska razlika terena pod in nad zidom znaša približno 1,50 m.

Zid je zidan iz kamna z apneno malto in je bil nekoč v celoti ometan, danes pa omet v veliki meri odpada. Kamni so zelo različnih oblik, velikosti in vrste. Ponekod se uporabljeni prodniki večjih dimenzij, ponekod delno klesan ali cepljen kamen večjih formatov, ponekod pa so uporabljeni manjši gradniki.

Na severni strani v območju prehoda kanalizacije je zid v celoti na novo pozidan s cementno malto. V tem delu je povsem brez ometa, ki je najbolje ohranjen v južne delu. V južnem delu zidu je ohranjena tudi opečna nadzidava z zaključno kapo, ki se jo bo rekonstruiralo vzdolž celotnega zidu.

SANACIJSKI UKREPI

*** Pred posegi na ometih južnega stolpa in opornih zidovih je potrebno sondiranje barvnih plasti in ometov. Na podlagi raziskav se bodo definirali potrebni postopki, vključno s končno obdelavo ometov in barvnih tonov. Originalna substanca se ohranja v čim večjem obsegu.**

*** Način obdelave finalih ometov se mora po tehniki in izgledu približati originalu. Malta naj vsebuje pesek, ki se bo tonsko približal barvi originalnega ometa (običajno je bil uporabljen avtohton pesek iz neposredne okolice gradnje).**

Z zidu se naj najprej odstrani vsa vegetacija, ki ga dokaj bujno obrašča zlasti v osrednjem delu. Potrebno je odstranit tudi vso grmovje, ki raste nad zidom in s koreninami skozi zaledno zemljino uničuje zid. Skrbno je z vrha zidu potrebno odstraniti vso zemljino.

Ko je zid očiščen se dela nadaljuje z odbijanje vseh ostankov ometov. Po potrebi naj pred odbijanjem ometov le te pregleda restavrator. V celoti se odstrani tudi opečna nadzidava na južnem delu zidu.

Dela se nadaljuje s čiščenjem in ponovnim fugiranjem fug med zidnimi elementi (kamnom in/ali opeko). Pred ponovnim fugiranjem se fuge temeljito izpere.

Fuge se očistijo najmanj do globine 3 cm, širše fuge pa v največjo možno globino. Če velikost kanitih gradnikov dopušča se fuge izpraska do 1/3 globine zidu, nato se jih ponovno zapolni in fugira z apneno-cementno malto. Pri sestavi malte je potrebno biti pozoren tudi na njene hidrofilne lastnosti, ki se jim je potrebno v največji možni meri izogniti in zagotoviti sušenje zidu.
Sledi fugiranje. Z gradbeno tehničnega vidika je zaželeno da granulacija peska za pripravo malte ne presega 4 mm. Fuge se zapolnijo do površine kamna.

V območju večjih poškodb zidovja sledi pozidava manjkajočih delov (odpadli kamniti zidni elementi ter zlasti na zgornjem robu manjkajoči deli zidovja). Vsi manjkajoči zidni elementi se nadomestijo z novimi iz enakega materiala kot obstoječi.

Pozidava vrhu zidu s kamnom se izvede do višinske kote 414,10 m.n.m. Nato se na zidu izvede armiranobetonska vez širine 50 cm in višine 20 cm. Na razmiku vsakih 5,00 m se skozi horizontalno vez izvedejo izpusti za zaledno površinsko vodo, ki se jo zbira v muldi na zaledni strani zidu. Izpusti se izvedejo s PVC cevmi premera 75 mm.

Nad armiranobetonsko vezjo se izvede opečna pozidava s polno opeko navadnega formata (NF) v debelini 50 cm. Višina pozidave znaša 60 cm (8 vrst opeke s fugo debeline 1 cm). Nova pozidava se izvede v podaljšani cementni malti.

Vrh zidu se zaključi z monolitno armiranobetonsko kapo širine 70 cm in višine 16 cm. Na vrhu kape se oblikuje dvostranski naklon 9°, na spodnjem robu pa se na obeh straneh s trikotno letvijo izvede odkapni rob.

Zid, ki ga zaradi varovanja drevesnega koreninskega sistema ni možno zaščititi pred prodorom zalednih vod, se omeče s paropropustnim sušilnim ometom. Končno sestavo ometa naj, ob upoštevanju zgradbe zidu in izpostavljenosti vlagi, določi tehnolog.

Po nadzidavi zidu ni dopustno dvigovanje ali izravnava terena na njegovi zaledni strani. Na višini obstoječega terena se naj uredi mulda iz montažnih armiranobetonskih elementov. Vodo iz mulde se naj

na razmiku 5,00 m, kot že omenjeno, skozi izpuste premera 75 mm vodi skozi zid. Izpuste se naj zaščiti z žično mrežo in redno čisti.

UPORABLJENI MATERIALI:

- fugiranje zidu: apneno cementna malta M5
- krpanje zidu: kamni enake ali podobne sestave kot obstoječi in apneno cementna malta M5
- nadvišanje zidu: polna opeka NF formata tlačne trdnosti 35 N/mm^2 in podaljšana cementna malta M5
- beton zidne vezi in kape C30/37 XC4/XF4
- armatura zidne vezi in kape S 500 A

ZAKLJUČEK

Mehanska odpornost in stabilnost zidu bosta po sanaciji zboljšanji, saj bo zid po izvedenih delih kompaktnejši, nadzidava pa bo z dodatno obtežbo zmanjšala tudi njegovo ekscentričnost in s tem izboljšala stabilnost.

E) TEMELJNI ZIDEC LOŽA PRIZIDKA S SEVERNIM RAZGLEDIŠČEM

Severo-zahodni del platoja kompleksa dvorca je bil nekoč zaključen s severnih stolpičem, ki je žal porušen. Na LIDAR posnetku je vidna njegova višinska kontura pred novozgrajeno prizidavo, ki jo je definiral zidec ohranjen pod ložo novega prizidka. Historična nivelacija terena je bila med gradnjo prizidka preoblikovana in ni skladna s historično podobo, zato jo je potrebno povrniti v prvotno stanje.
Temelj pod ložo prizidave je zamaknjen iz fasadne linije in poteka za historičnim zidom, fasadna linija lože pa je previsna nad novim nasutjem zemljine ter ostanki historičnega zidu.
Pri regulaciji terena v prvotno stanje je potrebno del nasute zemljine odstraniti ter teren nivojsko prilagoditi raščeni podlagi. Višinska prilagoditev je potrebna vzdolž celotne fasadne linije lože prizidka. Obstoječa površina cokla se podzida do nižjega nivoja terena. Delno, po kampadah, se odkoplje nasutje historičnih kamnov ter temeljni zidec obzida po priloženem detajlu.
Celotno obzidavo se izvede iz vidnega betona ter poštoka po navodilih ZVKDS in na podlagi potrjenega vzorca.

OBZIDAVA OB PREVISNEM DELU OB TEMELJNEM ZIDU SEVERO-ZAHODNE TERASE

Temelj severozahodne terase je izveden kot armiranobetonski pasovni temelj nad starejšim zgodovinskim zidom. Zaradi ureditve zahodne poti bo teren zahodno od terase znižan in bo potrebno ustrezno obdelati globlji zgodovinski zid. Kota dna zidu ni poznana, zato bo pri izvedbi del potrebna posebna previdnost, da ne bi prišlo do podkopavanja le tega.

Star zgodovinski zid bo potrebno najprej odkopat in temeljito očistit. Predvideno je obbetoniranje z enostranskim opažem v debelini 20 cm. Obbetoniranje se izvede do globine 80 cm pod novo ureditev terena.

Obloga se armira in poveže z zgodovinskim zidom z najmanj 4 uvrtanimi sidri fi 12 mm na 1 m^2.

Po zaključenih delih se zid iz vidnega betona v celoti poštoka na podlagi pripravljenega vzorca potrjenega s strani ZVKDS in OVP. Po določilih in zahtevah ZVKDS se zid lahko tudi omeče na podlagi vzorca.

UPORABLJENI MATERIALI:

- beton obbetoniranja C25/30 XC 2
- armatura S 500 A

ZAKLJUČEK

Ob predpostavki solidne izvedbe bo temljenje severo-zahodne terase izpolnjevalo bistveni lastnost mehanske odpornost in stabilnost v enaki meri, kot do sedaj.

SEVERNO RAZGLEDIŠČE

Severni zid se konča v odprtem razgledišču, ki stoji na mestu porušenega severnega stolpa. Kot kotrapunkt južnemu stolpiču drži rob nivojskega platoja dvorca Javornik.

Odprto razgledišče predstavlja iztek stebrišča lože prizidka kot zunanji lapidarij s pogledi v naravo. Sestavljen je iz dveh prostostoječih betonskih prefabriciranih stebrov s prečnimi gredami, ter visoke zaledne AB stene ter AB betonsko talno in stropno ploščo. Vsi vidni betoni imajo dodatke proti zmrzali. Prečno so elementi povezani z kovinskimi palicami in pletenicami, ki deluje kot pergola. Kovinska kritina je enaka kot na obstoječi loži zgrajeni v prvi fazi.

Severno razgledišče tlorisno obsega površino 5,25×2,64 m in razmejuje zahodno pot od višjega terena. Višinska razlika terena znaša 1,75 m.

Na zahodni strani se izvede temelj širine 60 cm in globine 80 cm. Zgornji rob temelja je 10 cm pod urejenim terenom spodnje poti. Nad temeljem se do plošče razgledišča nadaljuje nova armiranobetonska stena širine 20 cm izdelana v betonu ter ometana z izgledom kot preostali severni zid (enovita površina).

Na vzhodni strani je temelj širine 60 cm in globine 80 cm z zgornjim robom 20 cm pod končnim tlakom. Dva prečna povezovalna temelja se stopničasto dvigneta. Njuna širina prav tako znaša 60 cm. Vsi temelji se izvedejo v raščenem terenu. Stopničasti temelji se nadvišajo z armiranobetonsko steno širine 20 cm.

Nad zahodno steno, stenami nad stopničastimi temelji in nad vzhodnim temeljem se izvede 20 cm debela betonska plošča razgledišča.

Vzhodni temelj se nadaljuje v 3,43 m visoko betonsko steno debelo 20 cm izdelano iz vidnega betona VB 4. Ob dnu stene se izvede še betonska klop višine 40 cm in globine 45 cm, prav tako iz vidnega betona VB 4.

Nad 20 cm debelo zahodno stena, ki premošča višinsko razliko med razgledišèem in zahodno potjo, se izvedeta dva prefabricirana armiranobetonska stebra preseka 20×40 cm (po vzoru že izvedenega stebrišča lože), ki se z nosilcema enakega preseka povezujeta s steno nad vzhodnim temeljem. Nosilca nosita pergolo iz jeklenih pletenic. Stebra in nosilca so izdelani iz vidnega betona VB 4 (kot loža prizidka).

Med stebre se namestijo betonska cvetlična korita in jeklena ograja, kot na že izvedenem delu lože.

UPORABLJENI MATERIALI:

- beton temeljev C25/30 XC 2
- beton sten in stebrov C30/37 XC4/XF2 VB4
- beton talne plošče, nosilcev in klopi C30/37 XC4/XF4 VB4
- armatura temeljev in klopi S 500 A

ZAKLJUČEK

Ob predpostavki solidne izvedbe bo severno razgledišče izpolnjevalo bistveni lastnost mehanske odpornost in stabilnost.

F) STOPNIŠČE - NADALJEVANJE TEMATSKE POTI MESTO-PIGL

Na severnem izteku ploščadi je predvideno novo stopnišče, ki se spušča proti cesti. Namenjeno je povezavi tematske pešpoti Mesto-Pigl, ki povezuje mestno središče z arheološko točko najdišča na vzpetini Pigl. Stopnišče se oblikovno navezuje na motiv betonskih klad iz AB prefabrikatov stopnišča rizalita in njegovega izteka v tlaku. Ab prefabrikati so položeni na AB temeljno segmentno podzidavo, ki ima podeste prekinjene z travnatimi (peščenimi) pasovi.

4.2. KONSTRUKCIJSKE SESTAVE TLAKOV IN STEN

4.2.1. SESTAVA TLAKOV

***PRI VSEH TALNIH POVRŠINAH SE UPORABI ISTI TIP PESKA (zmes kamenih belih zrn 4/8mm)!**
*** Idealne granulacije kamna so oprane, pečno sušene in brezprašne frakcije v ožjem območju granulacij n.pr. 2-4 mm, 5-8 mm, 3-8 mm. Tla morajo biti pred nanosom nasuta in ustrezno utrjena v debelini vsaj 25 cm. Poskrbeti je treba, da je površinska voda ne zastaja oz. da je primerno odvedena.**
***potrebo po gradnji geotekstila in kamnitega nasutja določi geomehanik na lisu mesta**
***DRENAŽNI PAS SE DOLOČI PO OGLEDU IN POTRDITVI GEOLOGA NA LISU MESTA**

ZU-1 IMPREGNACIJA PESKA (kot npr. HANSEGRAND)
- dvoplastna protiprašna zaščita 4 cm v sestavi:
  - pobrizg veziva na podlago (NNP)
  - posip zmesi kamenih zrn (belo) 4/8mm
  - pobrizg veziva in zaključni posip kamene zmesi 4/8mm,
- tamponski drobljenec TD 32 - 20 cm
- nasutje kamnitega zmrzlinsko odpornega materiala TD 125 - 40 cm
- geotekstilski sloj 200g/m2
- drenaža

ZU-2 PEŠČENA POVRŠINA
***FINALNI SLOJ SE NASUVA PO POSAMEZNIH PLASTEH**
***VSAKA PLAST SE POSEBEJ KOMPRIMIRA**
- tanek posip z lomljencem 0-4mm v deb. 0,5 cm
- komprimiran nasip z lomljencem 0-4mm deb. 3cm
- komprimiran nasip z lomljencem 4-8mm deb.5cm
- komprimiran nasip z lomljencem 8-16mm deb.5cm
- komprimiran nasip z lomljencem 16-32mm deb.15cm
- tamponski drobljenec TD 32 - 20 cm
- nasutje kamnitega zmrzlinsko odpornega materiala TD 125 - 40 cm
- geotekstilski sloj 200g/m2
- drenaža

ZU-3 TERACO KLADE
- teraco prefabricirane klade, izgled kot obloga stopnic (belo) 4/8mm, položene na peščeno podlago, prostor med kladami zasipan s peskom – 10cm
- tamponski drobljenec TD 32 - 20 cm
- nasutje kamnitega zmrzlinsko odpornega materiala TD 125 - 40 cm
- geotekstilski sloj 200g/m2
- drenaža

ZU-4 STABILIT (NA KLANČINAH)
*Za bele peske priporočamo Stabilit-UV, ki je barvno stabile
*Zaradi vodopropustnosti in večje trdnosti je pomembno, da so kamenčki zaobljene oblike in ne drobljeni.
- zmes kamenih zrn (belo) 4/8mm z dodatkom enokomponentnega poliuretanskega veziva - 5 cm
- tamponski drobljenec TD 32 - 20 cm
- nasutje kamnitega zmrzlinsko odpornega materiala TD 125 - 40 cm
- geotekstilski sloj 200g/m2
- drenaža

ZU-5 CEMENTINE JUŽNA TERASA
*teraco cementine 15/15cm, po izboru OVP in ZVKDS

- cementine 15/15/3cm
- cementno lepilo 3cm
- AB plošča v naklonu (obstoječa podlaga)

ZU-6 BETONSKA PLOŠČA- ŠTOKANA (ODPRTO RAZGLEDIŠČE)

- AB talna plošča, v naklonu, štokana površina – 20cm

4.2.2. SESTAVA STEN

*** VSA DELA NA STENAH SE IZVAJAJO POD NADZOROM OVP IN ZVKDS!**
*** za ometavanje in sanacijo historičnih sten se uporabi primerne renovirne / sušilne omete**
*** Način obdelave se mora po tehniki in izgledu približati originalu.**
*** Vsi deli vkopanih sten se pred zemljino zaščitijo s čepkasto folijo**
*** Pred posegi na ometih južnega stolpa in opornih zidovih je potrebno sondiranje barvnih plasti in ometov. Na podlagi raziskav se bodo definirali potrebni postopki, vključno s končno obdelavo ometov in barvnih tonov. Originalna substanca se ohranja v čim večjem obsegu.**

S1 – historična stena južnega parka (pripraviti vzorec, ki ga potrdi ZVKDS in OVP)

- sušilni (obrizg prilagojen ohranjenemu vzorcu na steni)
  *Malta naj vsebuje pesek, ki se bo tonsko približal barvi originalnega ometa (običajno je bil uporabljen avtohton pesek iz neposredne okolice gradnje).
- kamnita podlaga

S2 – omet AB zidca stopnišča (pripraviti vzorec, ki ga potrdi ZVKDS in OVP)

- Ometana površina AB stene
- Cementna hidroizolacija podlage

S3 – sanacijski omet cokla baze dvorca (IZKOP ZEMLJINE DO DNA TEMELJA, VODOTESNOST KLETI)
***previdno ob poziciji strelovoda**
(pripraviti vzorec, ki ga potrdi ZVKDS in OVP)

- obstoječo kamnito/opečno pozidavo se očiti
- mineralna izolacijska malta kot. npr. ROEFIX 635 (vsaj 10 cm nad terenom)
- sušilni omet npr. ROEFIX 636, zaključen s primerno paropropustno barvo

S4 - AB stena obzidave temeljnega zidca lože, štokana površina po navodilih ZVKDS in OVP ev omet
***VIDNI BETON oziroma omet na podalgi določila ZVKDS.**
***PRIPRAVITI JE POTREBNO OPAŽNI NAČRT!!**

S5 - AB stena severnega razgledišča, štokana površina po navodilih ZVKDS in OVP
***VIDNI BETON**
***PRIPRAVITI JE POTREBNO OPAŽNI NAČRT!!**

4.3. TEHNIČNI PRIKAZI

1.	UREDITVENA SITUACIJA	1:200
2.	SHEMA ZAHODNEGA RAZGLEDIŠČA S PODPORNIMI ZIDOVI	1:200
3.	PREREZI 1-4	1:200
4.	PREREZI 5-7	1:200
5.	PREREZI 8-12	
6.	SHEMA STOPNIŠČA ZAHODNE TERASE IN RIZALITA DVORCA	1:100
7.	SHEMA SEVERNEGA ZIDU Z ODPRTIM RAZGLEDIŠČEM	1:100
8.	SHEMA JUŽNE TERASE Z VOGALNIMI STEBRI	
9.	SHEMA STOPNIC POTI MESTO-PIGL	
10.	SEHMA OGRAJ IN DRŽAL	
11.	SHEMA KLOPI – TERACO PREFABRIKATI, URBANA OPREMA	
12.	STOPNICE V BREGU	